

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžak/15/2017
Identifikačné číslo spisu: 1017200476
Dátum vydania rozhodnutia: 14.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1017200476.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): S. V. I., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Siera Leone, posledný trvalý pobyt v krajine pôvodu F., I. Č.. XX, t.č. Ústav na výkon väzby a ústav na výkon trestu odňatia slobody, Gučmanova 19/670, 920 41 Leopoldov, právne zastúpeného JUDr. Sabinou Hodoňovou, PhD., advokátkou so sídlom Mariánske námestie 31, 010 01 Žilina, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia o neudelení azylu, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8SaZ/2/2017-66 zo dňa 31. mája 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 8SaZ/2/2017-66 zo dňa 31. mája 2017 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného ČAS: MU-PO-35-42/2017-Ž zo dňa 21. marca 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania priznáva.

Odôvodnenie

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-35-42/2017-Ž zo dňa 21. marca 2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) zamietol žiadosť sťažovateľa o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 12 ods. 2 písm. f) a ods. 3 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.“). Podľa § 12 ods. 2 písm. f) zák. č. 480/2002 Z.z. ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú aj vtedy, ak žiadateľ nespĺňa podmienky podľa § 8, 10, 13a alebo § 13b a predložil svoju žiadosť o udelenie azylu len z dôvodu odvrátiť bezprostredne hroziace vyhostenie z územia Slovenskej republiky.

2. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaný konštatoval, že :

- sťažovateľ v roku 2008, po predvedení na cudzineckú políciu v Bratislave nespocoval a vystupoval ako osoba nezistenej totožnosti;
- prostredníctvom štátnych orgánov Rakúskej republiky bolo zistené, že sťažovateľ vystupuje ako nigérijský štátny príslušník, ktorý uzatvoril dňa 19.07.2004 vo Viedni manželstvo s O. K.;
- sťažovateľ pri pohovore predložil sobášny list z Českej republiky, podľa ktorého ako slobodný, štátny príslušník Siera Leone uzatvoril 20.10.2012 manželstvo so slovenskou štátnou občiankou A. P.;
- tvrdenie sťažovateľa o tom, že štátne orgány krajiny pôvodu mu cestovný doklad nevydajú, nakoľko doklady pre štátnych príslušníkov krajiny pôvodu sa vydávajú na jej území je v protiklade s ďalším tvrdením sťažovateľa o tom, že cestovný doklad mu bol v krajine pôvodu vystavený prostredníctvom splnomocnenej sestry.

3. Ďalej žalovaný uviedol, že v prípade sťažovateľa neboli splnené zákonom stanovené podmienky pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky. V jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, či za uplatňovanie politických práv a slobôd ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov (ďalej len „Ženevský dohovor“) a zák. č. 480/2002 Z.z.

4. K samotnému dôvodu žiadosti o udelenie azylu, a to strachu z prenasledovania z dôvodu predchádzajúcej politickej činnosti jeho otca žalovaný uviedol, že sťažovateľ nedokázal popísať v čom táto činnosť spočívala, a prečo by mu mala hroziť smrť po návrate do krajiny pôvodu. Aj napriek tomu, že z informácií o krajine pôvodu vyplynuli informácie o politicky motivovaných vraždách, tieto sa týkali len vysokopostavených verejne činných a významných osôb.

5. Vo vzťahu k možnosti udeliť sťažovateľovi azyl z humanitných dôvodov podľa § 9 zák. č. 480/2002 Z.z. žalovaný konštatoval, že u sťažovateľa nezistil dôvody pre udelenie azylu podľa tohto ustanovenia zákona.

6. Podľa žalovaného neboli splnené ani dôvody pre udelenie azylu podľa § 10 zák. č. 480/2002 Z.z., nakoľko tento na území Slovenskej republiky nemá rodinných príslušníkov, ktorým bol udelený azyl.

7. Posúdenie sťažovateľovej žiadosti podľa § 13a zák. č. 480/2002 Z.z. považoval za irelevantné, nakoľko sťažovateľ v priebehu konania neuviedol, také dôvody alebo obavy, ktoré by bolo možné subsumovať pod pojem vážne bezprávie a zároveň takéto dôvody objektívne neexistujú. Žalovaný zároveň vylúčil, že by sťažovateľovi hrozilo uloženie trestu smrti alebo jeho výkon. V krajine pôvodu ani v Nigérii nemal problémy so štátnymi orgánmi, nebol trestne stíhaný ani väznený. Z rovnakých dôvodov ako aj z dôvodu, že sťažovateľ nevykonával žiadnu činnosť, ktorá by mohla štátne orgány viesť k neprimeraným opatreniam voči jeho osobe, žalovaný vylúčil obavu z mučenia, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu. Ďalej žalovaný konštatoval, že sťažovateľovi v prípade návratu do krajiny pôvodu nehrozí vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu, nakoľko z dostupných informácií je zrejmé, že v krajine pôvodu v súčasnosti neprebíha žiadny vnútroštátny ozbrojený konflikt, v ktorom by mohlo dochádzať k ohrozeniu obyvateľov z dôvodu neselektívneho násillia.

8. Zároveň žalovaný konštatoval, že sťažovateľ nespĺnil podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany podľa § 13b zák. č. 480/2002 Z.z., nakoľko na území Slovenskej republiky nemá rodinných príslušníkov, ktorým bola poskytnutá doplnková ochrana.

9. Záverom uviedol, že Oddelením cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava vydané rozhodnutie č. PPZ-HCP-BA6-32-008/2017-AV zo dňa 06.02.2017 (ďalej len „rozhodnutie o administratívnom vyhostení“), ktorým bol sťažovateľ administratívne vyhostený a bol mu uložený zákaz vstupu na územie všetkých členských štátov Európskej únie na 5 rokov. Až následne sťažovateľ požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky, pričom takéto konanie žalovaný vyhodnotil ako účelové, pretože sa jedná

o snahu sťažovateľa odvrátiť bezprostredne hroziace vyhostenie z územia Slovenskej republiky.

II.

Konanie na krajskom súde

10. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci azylu podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- podstatné porušenie § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia;

- v prípade návratu do krajiny pôvodu sťažovateľovi hrozí smrť, nakoľko jeho otec bol politicky činný proti vládnucej strane v Sierra Leone, čo bolo aj dôvodom, prečo musel ako dieťa túto krajinu opustiť a žiť v tábore v Nigérii;

- záver žalovaného o neopodstatnenosti obáv z uvedenej situácie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, nakoľko žalovaný vychádzal z informácie, že v krajine pôvodu sa síce vyskytujú vraždy verejne činných osôb, no nie málo významných, ale len významných politikov, čo je neprimeraným a neakceptovateľným bagatelizovaním situácie v krajine jeho pôvodu;

- sťažovateľ má obavu o svoj život a zdravie pri návrate do krajiny pôvodu v dôsledku v značnej miere rozšíreného vírusu Ebola.

11. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 207 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že sťažovateľovi nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov.

12. Sťažovateľ vo vstupnom pohovore ako i v podanej správnej žalobe poukazoval na hrozbu smrti v prípade jeho návratu do domovskej krajiny, z dôvodu politickej činnosti jeho otca, ktorý zomrel približne pred dvadsiatimi rokmi a nevedel uviesť ani dátum jeho narodenia, nevedel popísať a vôbec sa vyjadriť ani k samotnej politickej činnosti svojho otca, vedel len, že bol v opozícii voči vtedajšiemu prezidentovi, čo odôvodnil tým, že bol malé dieťa a tak otcovu politickú činnosť spochybníť nevedel.

13. Krajský súd poukázal na tvrdenia sťažovateľa, že jeho rodina do Nigérie odišla v roku 1985 a nakoľko sťažovateľ sa narodil v roku 1968, mal v tom čase 17 rokov, teda bol vo veku, keď už sám teoreticky mohol byť politicky činný. Sťažovateľ svojimi tvrdeniami nevedel preukázať a ani identicky, konzistentne, neprotirečivo a s minimálnou mierou dôveryhodnosti popísať príčiny možnej a reálnej hrozby takéhoto konania, či už prameniace z vlastnej činnosti alebo verejnej činnosti jeho otca tak, aby mohli byť pokryté dôvodmi zakotvenými v § 8 zák. č. 480/2002 Z.z.

14. Žalovaný zhromaždil do spisu relevantné informácie o krajine pôvodu sťažovateľa, z ktorých vyvodil nespochybniteľný záver o tom, že niekoľko poznaných vrážd významných politikov alebo verejne činných osôb bolo politicky motivovaných a týkali sa významných, nie menej významných politikov.

15. K žalobnému bodu, v ktorom sťažovateľ spochybňoval tvrdenia žalovaného tým, že nie je zrejmé na základe čoho žalovaný dospel k takémuto záveru, resp. na základe čoho vie žalovaný posúdiť významnosť politikov a ich rodinných príslušníkov v Sierra Leone, krajský súd uviedol, že takto mapovaná situácia sa týka súčasnosti, nie obdobia pred 20 rokmi kedy zomrel otec sťažovateľa a zdôraznil, že ani v podanej žalobe a ani na pojednávaní súdu, kde bol sťažovateľovi poskytnutý dostatočný časový priestor na konkretizovanie jeho obavy z návratu do krajiny pôvodu tak neurobil.

16. Výpoveď sťažovateľa považoval vo všetkých jej bodoch za nedôveryhodnú a nedôveryhodnosť sťažovateľa dokrešľuje aj informácia žalovaného zo dňa 27.04.2017 o tom, že ide o osobu, po ktorej bolo v Rakúskej republike vyhlásené pátranie, ktoré končí 16.03.2018, z dôvodu vyšetrovania pre trestný čin nedovoleného zaobchádzania s omamnými látkami, ublíženia na zdraví a nebezpečného vyhrážania.

17. K žalobnej námietke o neudelení azylu z humanitných dôvodov správny súd uviedol, že žalovaný v

odôvodnení v súlade s hypotézou ust. § 9 zák. č. 480/2002 Z.z. ju vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil.

18. Sťažovateľovu námietku o nedostatočnom zistení skutkového stavu veci tým, že mu nebolo umožnené vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a navrhovať doplnenie dokazovania nebola podľa krajského súdu dôvodná. V zistení skutkového stavu nedošlo k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z konania alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti, zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti. Žalovaný riadne zistil skutočnosti potrebné na vyvodenie záverov k akým dospel a z obsahu administratívneho spisu jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ bol so všetkými úkonmi riadne oboznámený ako aj s možnosťou sa k nim prostredníctvom ustanoveného tlmočníka vyjadriť.

19. K námietke sťažovateľa, že preskúmané rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci uviedol, že právnym posúdením je činnosť správneho orgánu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu alebo správneho orgánu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd alebo správny orgán nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanom prípade, v ktorom žalovaný z dostatočne zistených skutkových záverov vyvodil správne právne závery a aplikoval správne ustanovenia na vec sa vzťahujúceho právneho predpisu, namietaná vada konania nebola zistená.

20. Záverom poukázal na absenciu takých dôvodov alebo obáv zo strany sťažovateľa, ktoré by bolo možné subsumovať pod pojem vážne bezprávie, vylúčil aj dôvody uloženia trestu smrti alebo jeho výkonu, mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu, pretože sťažovateľ nemal problémy so žiadnymi štátnymi orgánmi, bezpečnostnými či inými zločkami v krajine pôvodu alebo v Nigérii, nebol nimi nikdy trestne stíhaný ani väznený, vystavený mučeniu alebo neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu a nevykonával žiadnu činnosť, ktorá by viedla oficiálne orgány k neprímeraným opatreniam voči jeho osobe ani v budúcnosti. Z uvedených dôvodov nemohla získať právnu relevanciu ani žiadosť sťažovateľa o poskytnutie doplnkovej ochrany.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

21. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a

- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., t.j. krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

22. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd

- z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie sú zrejmé konkrétne dôvody nedôvodnosti žalobného bodu o porušení § 33 ods. 2 správneho poriadku, pričom sťažovateľ poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 231/2010-38, I. ÚS/49/01 ako aj rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžo/87/2015 zo dňa 28.06.2016, resp. 6Sžo/504/2009 zo dňa 24.11.2010;

- pre rozhodnutie o poskytnutí, resp. neposkytnutí doplnkovej ochrany sú významnými informácie o krajine pôvodu a nie tvrdenia, ktoré sťažovateľ uviedol;

- vytýkal žalovanému nedostatočné zistenie skutkového stavu veci, a to s poukazom na porušenie § 33 ods. 2 správneho poriadku ako aj neuvedenie zdrojov informácií o krajine pôvodu v preskúmanom rozhodnutí;

- sťažovateľ opísal aj vlastné problémy v krajine pôvodu, a to obavu z prenasledovania z dôvodu, že v

krajine pôvodu ako malé dieťa bojoval.

23. Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

B)

24. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 04.09.2017 uviedol, že tvrdenie sťažovateľa o porušení § 33 ods. 2 správneho poriadku nie je pravdivé, pričom poukázal na zápisnicu z pohovoru so sťažovateľom, ktorá bola na záver pohovoru pretlmočená a podpísaná sťažovateľom, pričom tento mal možnosť dodať všetky skutočnosti, ktoré považoval za dôležité.

25. Žalovaný v správnom konaní najprv posúdil žiadosť o udelenie azylu z toho hľadiska, či sťažovateľ nespĺňa podmienky uvedené v § 8, 10, 13a alebo 13b a po ustálení, že tieto nie sú splnené, žiadosť zamietol ako podanú za účelom oddialiť alebo zmariť administratívne vyhostenie.

26. V prípade sťažovateľa nebola preukázaná reálna opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine.

27. Záverom žalovaný navrhol, aby kasačný súd zamietol kasačnú sťažnosť proti rozsudku krajského súdu.

III.

Právny názor kasačného súdu

28. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave je potrebné zmeniť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku (§ 462 ods. 2 S.s.p.).

29. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 14. novembra 2017 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

30. Kasačný súd v súvislosti so sťažovateľom uplatneným kasačným dôvodom uvedeným pod § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p. (t.j. nesprávne právne posúdenie veci /merita/) udáva, že s týmto zákonodarca spája právnu situáciu, kedy krajský súd na správne a zákonným spôsobom zistený skutkový stav (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.) bez vád zaťažujúcich jeho rozhodovanie (písmena a/ až f/) aplikuje právnu normu v merite veci bez možnosti opory v doterajšej ustálenej rozhodovacej praxi kasačného súdu.

31. Vo vzťahu k uplatnenému dôvodu kasačnej sťažnosti, t.j. že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t.j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci,

na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

32. V súvislosti s uvedeným kasačný súd musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu zistil pochybenie v otázke právneho posúdenia v merite veci odôvodňujúce potrebu zmeny napadnutého rozsudku krajského súdu a tento dôvod kasačnej sťažnosti preto považoval za dôvodný.

Podľa § 206 ods. 4 S.s.p. pre správny súd je rozhodujúci stav veci v čase vyhlásenia alebo v čase vydania jeho rozhodnutia.

Podľa čl. 46 ods. 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (ďalej len „procedurálna smernica“) v záujme dosiahnutia súladu s odsekom 1 členské štáty zabezpečia, aby účinný opravný prostriedok zahŕňal posúdenie skutkových aj právnych otázok v plnom rozsahu ex nunc vrátane prípadného posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany podľa smernice 2011/95/EÚ, a to aspoň v rámci konania o opravnom prostriedku pred súdom prvého stupňa.

33. Z vyššie citovaného ustanovenia S.s.p. nepochybne vyplýva povinnosť správneho súdu vychádzať zo stavu veci v čase vyhlásenia jeho rozhodnutia, bez ohľadu na to, či sa tento od vydania preskúmaného rozhodnutia správneho orgánu o žiadosti o udelenie azylu zmenil. Táto povinnosť správnych súdov bola do slovenského právneho poriadku zavedená transpozíciou procedurálnej smernice. Je nepochybné, že aj v takejto pozícii súd preskúmava zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, hoci posudzuje stav veci v čase svojho rozhodovania a teda nemôže správne orgánu vytýkať nezohľadnenie prípadných nových relevantných skutkových či právnych okolností, ktoré mu v čase jeho chronologicky predchádzajúceho rozhodovania samozrejme nemohli byť známe; aj v takejto situácii však (zákonodarcu v tejto súvislosti v predchádzajúcej právnej úprave (zákon č. 99/1963 Zb.) formuloval osobitný dôvod na zrušenie rozhodnutia vydaného správnym orgánom vo veci azylu a doplnkovej ochrany podľa § 250q ods. 3 druhá veta tak, že súd zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec na ďalšie konanie aj vtedy, ak po preskúmaní rozhodnutia dospel k záveru, že od vydania rozhodnutia správnym orgánom sa podstatne zmenili okolnosti veci) podľa názoru kasačného súdu súčasná právna úprava nebráni v danom prípade správne orgánu rozhodnutie správneho orgánu zrušiť.

34. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti naznačil svoje obavy z návratu do krajiny pôvodu z dôvodu, že v tejto ako malé dieťa pod nátlakom bojoval. Takýto dôvod žiadosti bližšie nešpecifikoval, avšak kasačný súd z obsahu zápisnice o pojednávaní na krajskom súde zo dňa 31.05.2017 zistil, že sťažovateľ v priebehu pojednávania uviedol, že ako dieťa bojoval a postihnuté osoby by ho mohli rozpoznať a pomstiť sa mu. Vo vzťahu k takto formulovanému, „zrejme novému“ dôvodu žiadosti o udelenie azylu, kasačný súd dospel k záveru, že aj keď žalovanému vzhľadom na chronologicky predchádzajúce rozhodovanie o žiadosti nemožno vytknúť absenciu argumentácie k tomuto dôvodu, javilo sa potrebné, aby krajský súd, ak sám k tejto okolnosti nezaujal stanovisko a prípadne nedoplnil dokazovanie o relevantné informácie, preskúmané rozhodnutie zrušil, aby tak urobil správny orgán.

35. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému nedostatočne zistenému skutkovému stavu veci kasačný súd uvádza, že správny orgán vo veciach medzinárodnej ochrany nesie zodpovednosť za náležité zistenie reálií o krajine pôvodu. Špecifikom konania vo veci medzinárodnej ochrany je rovnako zásada, že pri splnení daných podmienok sa uplatňuje pravidlo " v prípade pochybností v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu " (" benefit of doubt ") . Ak sú dané skutočnosti , na základe ktorých možno predpokladať , že k porušeniu základných ľudských práv a slobôd žiadateľov o azyl došlo, alebo mohlo by vzhľadom na postavenie žiadateľa v spoločnosti , s prihliadnutím na jeho presvedčenie , názory , správanie atď . , dôjsť , a správny orgán nemá dostatok dôkazov o tom, že to tak nebolo, alebo nemohlo by v budúcnosti byť, potom tieto skutočnosti musí správny orgán v situácii dôkaznej núdze zohľadniť, a to v prospech žiadateľa o azyl.

36. Rozhodnutiu správneho orgánu o žiadosti o udelenie azylu predchádza zisťovanie skutkového stavu veci. Je na správnom orgáne, aby preukázal či vyvrátil pravdivosť žiadateľových tvrdení, a to buď úplne nevyvrátiteľne zistením presných okolností viažucich sa na tvrdenie žiadateľa o azyl, alebo aspoň s takou mierou pravdepodobnosti, ktorá nevyvoláva zásadné pochybnosti o správnosti úsudku správneho orgánu.

37. Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že žalovaný v zmysle sťažovateľom uvedených dôvodov žiadosti zaobstaral informácie a odpovede o krajine pôvodu na otázku: „Sú informácie o tom, že by v ostatnom období /2 roky/ dochádzalo v Sierra Leone k politickým vraždám popredných politikov, ktorí pôsobili v Sierra Leone v rokoch 1984 - 1985?“ Podľa názoru kasačného súdu je v záujme čo najpresnejšieho zistenia okolností viažucich sa na tvrdenia žiadateľa o udelenie azylu dbať na formuláciu otázok, na ktoré následne príslušný odbor žalovaného vypracúva odpovede.

38. V danom prípade kasačný súd považoval zistenie skutkového stavu, vo vzťahu k politickej činnosti sťažovateľovho otca, ako aj prípadnej hrozby, plynúcej z tejto činnosti, za nedostatočné. Z obsahu dotazníka žiadateľa o udelenie azylu č.: ČAS: MU-PO-35-22/2017-Ž vyplýva, že sťažovateľ žalovanému poskytol meno svojho otca. Pokiaľ teda tvrdil, že jeho otec bol v minulosti v krajine pôvodu politicky aktívny ako oponent vtedajšej vlády, bolo vhodné upriamiť pozornosť na zistenie, či sa v dostupných informáciách o krajine pôvodu sťažovateľa nachádza zmienka o osobe s takým menom, ktorá bola v období pred rokom 1985 aktívna ako politický oponent. Zároveň bolo podľa kasačného súdu účelné zisťovať nielen informácie o politických vraždách popredných politikov, ktorí pôsobili v krajine pôvodu sťažovateľa v rokoch 1984 - 1985, nakoľko toto obdobie sťažovateľ uvádzal ako približné obdobie odchodu z krajiny, ale aj informácie o osobách, politicky činných ešte pred týmto obdobím a to aj vo vzťahu k súčasnej situácii potvrdzujúcej resp. vyvracajúcej ju ako pôvod možných obáv sťažovateľa v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu a zdroj takýchto relevantných informácií identifikovať aj v samotnom rozhodnutí.

39. Sťažovateľ tiež namietal nesprávnu interpretáciu ustanovení zák. č. 480/2002 Z.z. týkajúcich sa posúdenia potreby poskytnutia doplnkovej ochrany, keď krajský súd v bode 31 napadnutého rozsudku, vo vzťahu k nespĺneniu podmienok podľa § 13a zák. č. 480/2002 Z.z. vychádzal z absencie skúseností sťažovateľa s formami vážneho bezprávia, resp. obáv z takéhoto konania voči jeho osobe po návrate do krajiny pôvodu. K tomuto sťažnostnému bodu sťažovateľa kasačný súd uvádza, že zo sťažovateľom zmieneného bodu napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd okrem iného poukazuje aj na absenciu dôvodov, ktoré by bolo možné subsumovať pod pojem vážne bezprávie, čo možno extenzívne vykladať aj tak, že z informácií o krajine pôvodu sťažovateľa nevyplývajú dôvody pre záver o reálnej hrozbe vážneho bezprávia. Avšak ďalej kasačný súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 311/07, v ktorom uviedol: „...ústavný súd skúmal, či najvyšší súd sťažovateľovi ozrejmil svoje myšlienkové pochody, spôsob hodnotenia dôkazov, skutkové zistenia a vyvedené právne závery takým spôsobom, aby výsledok rozhodovacej činnosti bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby sťažovateľ nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov, aby sa s prijatými závermi bolo možné stotožniť ako s logickým záverom procesu poznania nielen právnych záverov, ale aj záverov skutkových, z ktorých právne závery vychádzajú.“

40. Z uvedenej citácie teda vyplývajú určité kvalitatívne požiadavky na argumentáciu súdu. Vo svetle týchto záverov Ústavného súdu Slovenskej republiky kasačný súd posudzoval aj sťažovateľom namietaný bod napadnutého rozsudku a dospel k záveru o nedostatočnosti jeho odôvodnenia pokiaľ ide o otázku nespĺnenia podmienok podľa § 13a zák. č. 480/2002 Z.z., nakoľko jeho argumentácia nedáva jasnú odpoveď na to, z akých skutočností pri posúdení danej otázky vychádzal.

41. Kasačný súd sa rovnako stotožnil aj so sťažovateľom namietaným porušením ust. § 33 ods. 2 správneho poriadku, ktoré malo spočívať v nepredložení spisového materiálu sťažovateľovi na oboznámenie sa so skutkovými zisteniami a prípadné doplnenie dôkazov pred vydaním preskúmaného rozhodnutia.

Podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným

osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

42. Účastník má právo vyjadrovať sa k podkladom v ktoromkoľvek štádiu konania. Môže sa vyjadriť k jednotlivým dôkazom i k celkovému spôsobu prípravy podkladov, môže sa vyjadriť k otázkam skutkovým i právnym. Zmyslom takto široko koncipovaného oprávnenia je predísť neskorším možným námietkam účastníkov, ktoré by mohli viesť k priet'ahom v konaní alebo k iným komplikáciám. Správny orgán by tak mal robiť priebežne.

43. Povinnosťou správneho orgánu je umožniť účastníkovi, aby sa pred vydaním rozhodnutia oboznámil s dôkazmi a so všetkými podkladmi pre rozhodnutie vo veci, aby mal účastník zo skutkového hľadiska všetky informácie, ktoré má pred vydaním rozhodnutia správny orgán, za týmto účelom by mal správny orgán oznámiť účastníkovi, že proces zhromažďovania podkladov rozhodnutia bol ukončený a že má možnosť sa pred vydaním rozhodnutia k veci vyjadriť, správny orgán v konaní môže pokračovať, a teda vydať rozhodnutie aj bez vyjadrenie účastníka, ak sa účastník svojho práva na vyjadrenie výslovne vzdá, alebo ostane v stanovenej lehote nečinný.

44. Ak správny orgán vydá rozhodnutie vo veci samej bez toho, aby umožnil účastníkovi vyjadriť sa ku všetkým relevantným podkladom, na základe ktorých vo veci rozhodol, ide o procesné pochybenie správneho orgánu, a teda o takú vadu, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia (napr. rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6Sžo/55/2010, 5Sž/24/2008, 4Sžo/10/2011, 3Sžd/72/2009, rozsudky Najvyššieho správneho súdu Českej republiky 7A 112/2002 a 7As 40/2003).

45. Pokiaľ žalovaný poukazoval na dotazník zo vstupného pohovoru so sťažovateľom, ktorý mu bol tlmočený, takýto postup nemožno, vzhľadom na chronológiu konania, považovať za dostatočný. Vstupný pohovor bol so sťažovateľom vykonaný dňa 01.03.2017, pričom následne žalovaný vykonával ďalšie úkony a do spisu následne (podľa pečiatky žalovaného dňa 14.03.2017) priložil dokument, obsahujúci informácie o krajine pôvodu, ktorý bol vypracovaný príslušným odborom žalovaného pod číslom MU-ODZS-2017/000229-002. Je nepochybné, že sťažovateľ sa takto nemohol oboznámiť s ďalšími podkladmi preskúmaného rozhodnutia, ktoré boli do administratívneho spisu založené až po vykonaní vstupného pohovoru.

46. Posúdenie, či takéto procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou, ktorá spôsobuje nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia, je individuálne a je podmienené konkrétnymi okolnosťami toho ktorého prípadu. Predmetom preskúmaného rozhodnutia a administratívneho konania, ktoré mu predchádzalo je posúdenie žiadosti o udelenie azylu. Nakoľko je v konaní o azyle často nutné rozhodovať za sťaženej dôkaznej situácie a prípadné nesprávne rozhodnutie má pre žiadateľa o azyl obzvlášť závažné dôsledky, pričom v danom prípade kasačný súd zároveň zistil nedostatky v zistení skutkového stavu veci, uvedené procesné pochybenie považuje za takú vadu, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia.

47. Rovnako pochybil aj krajský súd pokiaľ vyššie uvedenú námietku sťažovateľa nepovažoval za dôvodnú, pričom svoj záver odôvodnil riadne zisteným skutkovým stavom ako aj zo spisu jednoznačne vyplývajúcim oboznámením so všetkými úkonmi ako aj možnosťou sa k nim vyjadriť.

48. Sťažovateľ namietal, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že v zmysle ústavných princípov (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) pod ustálenou rozhodovacou praxou je nutné chápať aj doterajšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vykonávanú podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. S odkazom na vyššie uvedené body tohto rozhodnutia možno konštatovať, že takto sťažovateľom uplatnený dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., bol dôvodný.

V.

49. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že krajský súd dospel k nesprávnemu záveru, keď žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného považoval za súladné so zákonom a správnu žalobu zamietol. Nakoľko samotné preskúmané rozhodnutie v spojení s konaním, ktoré mu predchádzalo, trpí vadami, ktoré ho činia nezákonným, kasačný súd nezrušil napadnutý rozsudok, ale považoval za potrebné rozhodnúť v zmysle § 462 ods. 2 v spojení s § 457 ods. 1 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Podľa § 462 ods. 2 S.s.p. ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom, a krajský súd žalobu zamietol, môže rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie.

50. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ako úspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti, trovy tohto konania priznal. V zmysle § 175 ods. 2 S.s.p. v spojení s dôvodovou správou k § 467 S.s.p. (teleologický výklad) o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením krajského súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.